

7. ESTRUCTURES PER A DESCRUIRE

Un **text descriptiu** presenta, explica detalladament, precisa, ens diu com són les **persones**, els **animals**, els **objectes**, els **llocs**, els **ambients**, els **sentiments**, les **idees**...

Per a fer una bona descripció cal seguir els següents passos:

- **Observar** amb atenció el que es vol descriure.
- **Selecció** les coses observades que consideres més interessants.
- **Estructurar** i **ordenar** la informació.
- **Redactar** la descripció.

Però, segons la **intenció** de l'autor, una descripció pot ser:

1. **Objectiva**: no manifesta la valoració de l'emissor. La intenció és reproduir amb la finalitat d'informar. En aquestos casos, generalment, la veu de l'emissor no apareix i no hi ha elements valoratius, només dades objectives. S'usa un llenguatge denotatiu, que es limita a transmetre el significat literal i evita opinions personals.
2. **Subjectiva**: expressa l'opinió i les emocions que l'objecte descrit desperten en l'emissor. Sol ser un emissor testimonial. S'usa un llenguatge connotatiu, en el qual darrere del significat literal de les paraules se suggereixen altres significats.

Formes verbals i estructures més habituals en les descripcions:

1. Els temps verbals que hi predominen són el **present d'indicatiu** o l'**imperfet d'indicatiu**, i els tipus de verbs més freqüents són:

- Els **verbs copulatius** (*ser, estar, semblar, paréixer...*)
- Els **verbs de pertinença** (*tindre, portar, contindre...*)
- Els **verbs situacionals** (*trobar-se, situar-se, col·locar, haver-hi...*)
- Els **verbs referits als sentits** (*veure, copsar, sentir, percebre, presentar-se...*)
- Els **verbs referits a les emocions** (*commoure, sorprendre, decebre...*)

2. Els tipus d'oracions més freqüents són:

- Les oracions simples: *El seu aire era absolutament anacrònic.*
- Les oracions juxtaposades: *Battista era de mitjana estatura, però bastant ample d'espatlles, baix de cintura i camacurt: d'on la semblança d'un gros simi.*
- Les oracions coordinades: *La seua cara té ulls grans i el color de les nines, entre el verd i el torrat castanya.*

Les descripcions són textos molt rics pel que fa a l'ús de recursos lingüístics perquè hi ha nombrosos elements que ens serveixen per a especificar, complementar o detallar el que es vol expressar. Els recursos més freqüents són:

1. Complementes del nom.

- Adjectius qualificatius: *dotat d'una vitalitat tenaç, celles espesses...*
- Sintagmes preposicionals: *ample d'espatlles, baix de cintura...*
- Oracions subordinades adjectives: *van posar un moble que feia molt goig...*

2. **Referents situacionals:** *a la dreta, al costat, a dalt, a baix, a tocar, davant...*
3. **Referents temporals:** *fa temps, aquells anys, tard, prompte, enjorn...*
4. **Adverbis quantificadors:** *poc, molt, gens, massa, més, bastant...*
5. **Adverbis de manera:** *especialment, totalment, gustosament...*
6. **Comparacions i metàfores,** per a destacar o perquè hi haja un punt de referència per al lector: *tenia perles a la boca...*
7. **Sinonímia,** per a evitar repeticions: *el cotxe, la màquina, el vehicle...*
8. **Personificació** d'un objecte o un paisatge, quan l'autor els hi atorga característiques pròpies de les persones: *el vent li deia que no continuara...*

1.- Llig la següent descripció del personatge *Josafat* de l'obra de Prudenci Bertrana i intenta identificar tots els elements del text descriptiu que hem vist en aquesta sessió:

Per allí trafiqueja un home jovenàs, alt, encorbat, de crani punxegut, nas d'aguiot, boca contreta, pèl aspre i ulls blavosos, esquitxats de volves més fosques, que els donen aparences i fredors de marbre jaspiat. Sol estar arraulit prop del braser o bé ajagut damunt del seu banc, que bruny amb el fregadís del seu cos rosegat de mandra, estremit de misteri, malalt de soledat, silenci i penombra. El seu vestit de vellut és tan semblant de color amb la muralla, que no és fàcil de distingir-lo a primera vista; el visitant que entra allí l'endevina per un gruny feréstec i agressiu, que llança des del seu escambell, on, amb la faç entre les mans, sembla rumiar constantment. Tot ell, àdhuc la humil patina que unifica la tonalitat de les coses en els ombrívols sojorns on flaira l'encens i els llavis xiuxiuegen. Els objectes que té a l'entorn són tots coberts d'una capa de tàrtar; secreció de les seues manasses, que s'estén fins als caires dels retaules i als daurats de les estoies. I ell estima tot el que toca amb un amor gelós que el fa insociable. No ha volgut mai ajudant. Branda sol la Maria, quan sempre havien estat dos per brandar-la, i ell sol dorm en una cambra situada a l'altra part de l'església, tan isolada, tan tètrica, tan veïna a galeries, escales i buidors atapeïdes d'enigmàtiques tenebres, que s'hi desvetllarien els més coratjosos.

(Adaptació de l'obra *Josafat*)

2.- A continuació, per a practicar fes una descripció d'algun objecte que siga significatiu a les teues classes. No t'oblides de comprovar i utilitzar tot el que hem vist i après en aquesta unitat.

Proposta d'activitat a l'aula: En una bossa hi ha objectes diferents. Cada professor/a agafa d'amagat un objecte i el descriu. La resta del grup ha d'endevinar de quin objecte es tracta.

Com és?
On s'usa?
Per a què s'usa?
A què s'assembla?

3.- Una professora nova s'incorpora al teu centre i tu com a tutor/a del grup de 4t d'ESO has de fer el traspàs d'informació sobre el teu grup. Explica com és el grup en general i descriu un dels alumnes que destaca per tindre una intel·ligència matemàtica molt alta i una intel·ligència emocional millorable.

ASPECTE FÍSIC i GENERAL			CARÀCTER		
CABELLS	ULLS		BOCA	Abúlic/a	conformista
arrisat	absents	somiadors	allargada	alegre	divertit
brillants	brillants	verds	petita	antipàtic	educat
bruts	blaus	vidriosos	torta	atent	treballador
cuidats	negres	vius		calmós	encantador
castanys	tristos	ROBA		competent	immadur
estirats	apagats	ajustada	cara	despert	insolent
suaus	desperta	discreta	arrugada	consentit	viu
Sedosos...	rodons	folgada	sofisticada	despistat	rialler
ASPECTE GENERAL	Alt/a baix/A	Atlètic/a Pansit/da	Prim/a Gros/grossa	confiat	sociable

4.- El curs ha finalitzat i l'alumnat inicia ara una nova etapa: alguns continuaran els seus estudis, de batxillerat o de formació professional, i d'altres començaran a descobrir el món laboral. Com que ets tu qui els has acompanyat durant els últims anys, prepares un discurs en què els introdueixes en aquesta nova etapa.